Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 207 (6811).

19 ОКТЯБРЬ СЕШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

РАСМИЙ ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, МХР Буюк Халқ хурали Президиумининг Раиси Юмжагийн Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан 18 октябрь куни Москвага келди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, бошқа расмий кишилар Монголия Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида самолёт пиллапояси олдида ўрток Ю. Цеденбални, делегация аъзоларини самимий ва сидқидилдан табрикладилар.

Учиш майдонида Қуролли Кучларнинг уч туридан иборат фахрий қоровул саф тортиб турди. Фахрий қоровул бошлиғи ўрток Ю. Цеденбалга рапорт берди. МХР билан СССРнинг давлат гимнлари ижро этилди. Л. И. Брежнев, билан Ю. Цеденбал ўртоқлар совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар.

Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар, МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХР Министрлар Советининг Раиси Ж. Батмунх мотоциклчиларнинг фахрий эскорти ҳамроҳлигида Кремль томон йўл оладилар. Монголия Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан, монгол ва рус тилларида ёзилган табрик транспарантлари билан безатилган аэропортда, пойтахт кўчалари ва майдонларида минг-минглаб москваликлар совет ва монгол раҳбарларини шод-хуррамлик билан табриклаб турдилар.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ДАЪВАТИ

ОКТЯБРЬ БАЙРАМИ! Яна бир неча кундан сўнг бутун мамлакатимиз, барча совет халқлари, шунингдек, дунёдаги ҳамма афкор омма ана шу табаррук санани тантанавор нишонлайдилар. Зотан бу байрам том маънода интернационал, ер куррасидаги миллион-миллион меҳнаткашларнинг қалбига яқин ва муқаддасдир. Пролетар инқилобининг буюк стратеги В. И. Ленин раҳбарлигида амалга оширилган Улуғ Октябрь революцияси жаҳон тарихида янги даврни — жаҳонни революцион тарзда янгилаш, капитализмдан социализмга ўтиш даврини очиб берди. Эндиликда кундан-кунга мустаҳкамланиб ва ўсиб бораётган жаҳон социалистик системаси инсониятнинг истиқбол ва тараққиётига тобора қудратлироқ таъсир кўрсатмоқда, ўзининг музаффарона юришини давом эттирмоқда.

Абадий барҳаёт марксизм-ленинизм таълимоти билан қуролланган бизнинг жонажон Коммунистик партиямиз она-Ватанимизни, мардонавор совет халқини ҳақиқат, бахт-саодат, озодлик, тинчлик, маъмурчилик йўли бўлмиш Октябрнинг мунаввар йўлидан комил ишонч билан олға бошлаб бормоқда. Коммунистик жамият қуриш йўлида эришилаётган барча ғалабаларимиз куни-кеча эълон қилинган КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларида очиқ-ойдин таърифлаб берилди. Садоқат ва фахр, ғамхўрлик ва мамнунлик, ирода ва ишонч билан йўғрилган партиямизнинг ҳар бир каломи миллион-миллион совет кишиларини янги-янги меҳнат зафарларига илҳомлантириб юборди.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! — дейилади Чақириқларда, — КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, ўнинчи беш йилликнинг улуғвор программасини амалга ошириш учун курашингиз!

Коммунистик қурилишда янги муваффақиятлар сари, олға!

Азамат ишчиларимиз, бунёдкор колхозчи-деҳқонларимиз, ижодий зиёлиларимиз — барча совет кишилари Улуғ Октябрнинг 59 йиллигини халқ хўжалигининг ҳамма жабҳаларида катта-катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда, меҳнат кўтаринкилиги, сиёсий активлиги ғоятда барқ урган бир вазиятда кутиб олмоқдалар. 1976 йил планлари ва мажбуриятларини муваффақиятли адо этиш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтарган меҳнат коллективлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлар Ватанимиз куч-қудратини ва халқ фаровонлигини тинмай оширмоқдалар, социалистик экономикани тобора мустаҳкамламоқдалар, меҳнат унумдорлигини, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини қунт билан яхшиламоқдалар. Улар камроқ чиқим қилиб, кўпроқ маҳсулот етиштиришни, план, технология ва меҳнат интизомини бутун чоралар билан маҳкамлашни, барча резерв ва имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланишни ўзларининг асосий бурчлари деб билмоқдалар. Шу боисдан ҳам Чақириқлардаги қуйидаги даъваткор сўзлар саноатчиларимиз дилига яқин ва ёқимлидир:

— Саноат ходимлари! Ватанимиз индустриал қудратини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш юзасидан КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашингиз! Техника тараққиётини жадаллаштиришга, ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ўзлаштириш ва улардан яхшироқ фойдаланишга эришингиз!

Янги техникага ва илғор технологияга кенг йўл!

Шонли ишчилар синфимизнинг муносиб отряди бўлган областимиз саноатчилари ҳам улуғ айёмга арзигулик тўёналар билан келмоқдалар. Улар тўққиз ойлик планни муддатидан аввал бажардилар ва планга қўшимча равишдан 115 миллион 181 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Олмалиқ, Ангрен, Янгийўл, Чирчиқ, Бекобод шаҳарларининг саноат корхоналари давлат планларини шараф билан адо этдилар. Тўққиз ой мобайнида пландан ташқари 116 тонна кўмир, 610 та трактор, 100 та пахта териш машинаси, ўн минглаб тонна минерал ўғитлар ва бошқа кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Улуғ Октябрнинг 59 йиллигини муносиб кутиб олишга азму-қарор қилган областимиз меҳнаткашлари бундай ютуқларга эришиш йўлида социалистик мусобақани кундан-кунга кенг қулоч ёздирдилар.

Пойтахт областимизнинг қишлоқ хўжалиги ходимлари ҳам Октябрь байрами арафасида улкан зафарлар қучдилар. КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларига, ўрток Л. И. Брежневнинг қимматли маслаҳатларига амал қилган, пахтачиликда комплекс механизацияни изчил жорий этаётган азамат пахтакорларимиз «оқ олтин» тайёрлаш юзасидан белгиланган умумий йиллик планни муддатидан аввал, 15 октябрда республикада биринчи бўлиб бажардилар. Тайёрлов пунктларига 405 минг тоннадан зиёд, шу жумладан, машинада терилган 324 минг тонна дурдона етказиб берилди. Тайёрланган жами пахтанинг 80 проценти «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Гектар бошига 29,8 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Яқин кунларда юксак социалистик мажбурият ҳам бажарилади. Она-Ватанга 450 минг тонналик Тошкент пахтаси армуғон этилади.

Шунингдек ғаллакорларимиз, шоликорларимиз, пиллакорларимиз, сабзавоткорларимиз, чорвадорларимиз ҳам ўз соҳаларида ютуқлар устига ютуқлар қўшмоқдалар. Ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаган қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига шон-шарафлар!

— Қишлоқ хўжалиги ходимлари! КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун қунт билан курашингиз, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга эришингиз! Ердан, техникадан, ўғитдан, барча моддий ресурслардан яхшироқ фойдаланингиз!

Партиямиз Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларида совет олимлари, адабиёт ва санъат арбоблари, маданият, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ходимлари ҳам ўз соҳаларида янгидан-янги муваффақиятларга эришишликка даъват этиладилар.

Улуғ Октябрь байрамини барча совет халқлари билан бир қаторда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқлари ҳам, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун, империализмга қарши мардонавор курашаётган мамлакатларнинг халқлари ҳам ўзларининг жонажон байрамлари сифатида кенг нишонлайдилар. Шу сабабли ҳам Октябрь Чақириқларида ўша мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларга, турмаларда азоб чекиб ётган ватанпарварларга оташин саломлар йўлланади, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буёнги курашнинг партиямиз ишлаб чиққан Программаси тўла-тўкис рўёбга чиқарилади, деб ишонч билдирилади.

Ер юзида биринчи коммунистик жамият бунёдкори — қаҳрамон совет халқи Октябрь ғоялари нурафшон этиб турган йўлдан шахдам қадамлар билан илгарилаб бормоқда. Бу йўлда совет халқига илмий коммунизм партияси, ишчилар синфининг, бутун совет халқининг синалган авангарди — Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партияси раҳнамолик қилмоқда.

— Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

— Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида — коммунизм қурилишида янги ғалабалар сари, олға!

> *Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, ўнинчи беш йилликнинг улуғвор программасини амалга ошириш учун курашингиз!*
>
> *Коммунистик қурилишда янги муваффақиятлар сари олға!*
>
> (КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ГИМНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА РСФСР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ ТАНТАНАЛИ ЁПИЛДИ

РСФСР адабиёти ва санъати кунлари — мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва қардошлигининг янги улкан байрами иштирокчилари Ўзбекистон диёрида минг-минглаб километр йўлни босиб ўтар экан, шеърлар, қўшиқлар янграб турди. Шу кунларда концерт ва кўргазма залларида, маданият саройлари ва заводларнинг қизил бурчаклари, кинотеатрлар ва колхозларнинг клубларида бўлиб ўтган учрашувларнинг ҳаммасини санаб чиқиш амри маҳолдир. Россия санъат усталарининг концертларида қанчадан-қанча томошабинлар бўлганлигини тассаввур қилиш қийиндир — аҳир байрамимизнинг саҳнаси чиндан ҳам бепоён эди. Бу саҳна Тошкент стадионидан пахтакорларнинг дала шийпонларигача чўзилиб кетган эди. Телевизор экрани Ўзбекистон ва қўшни қардош республикаларнинг меҳнаткашларидан қанчадан-қанча кишига ёзувчилар ва композиторлар, рассомлар ва кинематографиячилар билан «учрашиш» имконини берди.

Яна Тошкентга қайтиб келинди, яна буюк ўзбек шоири Алишер Навоий номи билан аталган республика театрининг ажойиб муҳташам биноси. Бу ерда 18 октябрь куни Ўзбекистонда РСФСР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали ёпилиш маросими бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Э. Б. Нордман, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев президиумга чиқадилар.

РСФСР Министрлар Совети раисининг ўринбосари В. И. Кочемасов бошчилигидаги Россия Федерацияси ҳукумат делегацияси, Россия Федерацияси билан Ўзбекистон адабиёти ҳамда санъатининг таниқли арбоблари, ижодий союзларнинг раҳбарлари, жамоатчилик намояндалари улар билан бирга президиумдан жой олдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева кечани очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов кеча қатнашчиларига мурожаат қилиб, нутқ сўзлади.

— Ўзбекистон ССРда Россия Федерацияси адабиёти ва санъати кунлари, — деди у, — диёримизда бамисоли умумхалқ байрамидек ўтди. Бу кунлар республикаларимиз маданий ҳаётида катта воқеа бўлиб қолди, СССР халқлари тобора мустаҳкамланаётган дўстлиги ва қардошлигининг чинакам намойишига айланиб кетди, катта ижтимоий-сиёсий аҳамият касб этди.

Ҳар бир кун, ҳар бир соат катта воқеалар билан тўлиб тошган эди. Дўстларимиз Ўзбекистоннинг барча областларини бориб кўришди, кўпдан-кўп шаҳарлар ва қишлоқларда, ишчи посёлкалари, саноат корхоналарида, колхозлар ва совхозларда, ўқув юртларида, фан ва маданият муассасаларида бўлишди, Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлилари ва ёшларининг намояндалари билан, Совет Армиясининг жангчилари билан учрашдилар.

Адабиёт ва санъат кунларининг барча тадбирларида беш юз мингдан зиёдроқ киши иштирок этди. Агар меҳмонларнинг деярли барча чиқишлари телевидение ва радио орқали кўрсатилганлиги ва эшиттирилганлигини, матбуотда кенг ёритилганлигини ҳисобга оладиган бўлсак, бу аудиторияда Ўзбекистондаги, шунингдек ундан ташқаридаги миллион-миллион кишилар иштирок этди, деб дадил айтишимиз мумкин.

Ўтган кунлар қардошлигимиз ўсиб, мустаҳкамланаётганлигини, мамлакатимиз миллатлари ва элатларининг яқинлашиш жараёни самарали ривожланаётганлигини яна бир марта тасдиқлади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Леонид Ильич Брежневнинг мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва бирлиги олмосдек мустаҳкамдир, деган ажойиб сўзлари ҳаммамизни илҳомлантириб, қанот бахш этмоқда.

Олмос қирралари ранг-баранг жилоланганидек, якдил халқимиз ҳам ўз таркибидаги миллатларга хос фазилатлар билан кўзга яққол ташланиб турибди, бу миллатларнинг ҳар бири бадавлат, хушчақчақ, эркин ва бахтиёр ҳаёт кечирмоқда.

Биз, бугун, Ўзбекистон ССРда Россия Федерацияси адабиёти ва санъати байрами поёнига етадиган кунда дўстларимизга, улуғ рус халқининг, РСФСРдаги барча халқларнинг намояндаларига чин кўнглимиздан: Сизларга хонадонимиз ва қалбларимиз ҳамиша очиқ. Азиз ўртоқлар ва дўстлар, тағин шод — хуррамлик билан дўстона ижодий учрашгунча ҳайр! деймиз.

Биз, азиз оға-инилар ва опа-сингиллар, сизлардан қон-қардош Совет Россиясининг шонли ишчилар синфига, меҳнатсевар колхозчи деҳқонларига, ажойиб зиёлиларига Ўзбекистондаги барча меҳнаткашлар номидан қизғин самимий саломимизни топширувингизни сўраймиз ҳамда республикангиз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда, партиямиз XXV съезди тарихий қарорларини амалга оширишда, коммунизм юксак идеалларининг тантанаси йўлида сизларга чин кўнгилимиздан янги катта-катта муваффақиятлар тилаймиз!

РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. И. Кочемасов жавоб нутқи сўзлади.

— Совет Социалистик Ўзбекистонининг ажойиб образи умрбод хотирамизда қолади, — деди у. — Пахта далалари, саховатли боғлар ва токзорлардан иборат ям-яшил воҳалар, замонавий саноат корхоналари, нефть конлари ва қудратли газ қувурлари, кўҳна ўтмишнинг янги шаҳарлар ва обод понодир ёдгорликлари — сизнинг диёрингиздаги қадимий маданият обидалари, янги сёлкалар, республикангиз бизнинг кўз ўнгимизда ана шундай намоён бўлди.

Биз қаерга боришга муяссар бўлган бўлсак, 5.300.000 рақамини кўрдик. Бу рақам Ўзбекистон Ватанга беш миллион уч юз минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олганлигини билдиради. Биз ана шу юксак мажбуриятни бажариш учун пахта далаларида нақадар илҳом билан, меҳнатсеварлик ва ғайрат — шижоат билан кураш бораётганлигининг гувоҳлари бўлиб қолдик.

Биз сизнинг диёрингизда ўтган вақт мобайнида ҳозирги Ўзбекистон маданиятининг нақадар юксак чўққиларига эришганлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилдик. Сизларнинг олимларингиз, ёзувчиларингиз, композиторларингиз, рассомларингиз, театр ва кино арбобларингиз билан бўлган учрашувлар ва суҳбатлар бизга чинакам завқ-шавқ бағишлади. Ана шу учрашувларда социалистик фан ва маданиятнинг ривожланиши тўғрисида, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда адабиёт ва санъатнинг юксак бурчи тўғрисида, кишиларнинг ўзаро манфаатдорлиги ҳақида батафсил ва жиддий гаплашиб олинди.

Биз сизлар билан кишини тўлқинлантирадиган ана шу учрашувларни юракларимизда дўстлигимизнинг бебаҳо эҳсони сифатида сақлаб қоламиз. Ўзбекистонда Россия Федерацияси адабиёти ва санъати кунлари халқларимиз бирлигининг ёрқин намойишига айланиб кетди. Ана шу кунларда ўзбек диёри узра жонажон Коммунистик партиямиз шарафига, коммунизм сари борадиган йўлимизни даҳоси нурафшон этаётган Владимир Ильич Ленин шарафига тантанали ва ажойиб мадҳия янграб турди.

Халқлар дўстлиги — шундай битмас-туганмас чашмаки, ундан бугун совет ёзувчилари ва рассомларининг, композиторлар ва саҳна усталарининг ижоди, совет социалистик маданияти арбобларининг ҳамма отряди баҳра олади.

Умумроссия Театр жамияти раисининг ўринбосари, СССР халқ артисти Ю. К. Борисова ва шоир М. А. Дудиннинг нутқларида ана шу фикр яққол ифода этилди.

Улар Ўзбекистонда адабиёт ва санъат кунларининг иштирокчилари ҳамиша ва ҳамма жойда ҳис этган самимий, ҳақиқий қардошлик туйғуларини таъкидлаб ўтдилар. Республика бўйлаб қилинган сафар, республиканинг ажойиб кишилари — пахтакорлар ва саноат корхоналарининг меҳнаткашлари билан, ёш ишчи ва ўқувчи ёшларнинг, ижодий зиёлиларнинг намояндалари билан бўлган учрашувлар туфайли бу ерда олинган бой таассуротлар унутилмас из қолдирди, янги-янги ғояларни, ижодий фикрларни туғдирдики, булар адабиёт ва санъатнинг бўлғуси асарларида мужассамланади.

М. А. Дудин дўстлик мавзусига, меҳнат аҳлининг бузилмас қон-қардошлигига бағишланган янги шеърларини ўқиб берди.

СССР халқ артисти С. Эшонтўраева азиз меҳмонлар — Россия Федерациясининг адабиёт ва санъат арбоблари билан бўлган учрашувлар, ўзаро ижодий ҳамкорликнинг жуда катта шод-хуррамлиги тўғрисида тўлқинланиб гапирди. «Биз бугун сизлар билан хайрлашар эканмиз, — деди у, «хуш кўрдик»! деймиз, биз яна яқин орада шод-хуррамлик билан дийдор кўришишдан умидвормиз».

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежневга якдиллик билан мактуб қабул қилинди.

Ўзбекистонда РСФСР адабиёти ва санъати кунлари ёпиқ деб эълон қилинади. Совет Иттифоқи давлат гимни янграйди.

РСФСР санъат усталари кеча охирида катта байрам концерти қўйиб бердилар.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистонда Россия Федерацияси адабиёти ва санъати кунларининг иштирокчилари шарафига 18 октябрь куни қабул маросими ўтказди.

Қабул маросими сидқидилдан қардошларча вазиятда ўтди, совет халқлари самимий ва бузилмас дўстлик ҳис-туйғуларининг, уларнинг ленинизм ғояларига, жонажон Коммунистик партия ишига чексиз содиқлигининг ёрқин ифодаси бўлди.

(ЎзТАГ).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари

ўрток Леонид Ильич БРЕЖНЕВга

Биз, Ўзбекистонда Совет Россияси адабиёти ва санъати кунларининг тугалланишига бағишланган тантанали йиғилиш қатнашчилари жонажон партиямизнинг ленинчи штабига ва азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга қизғин саломимизни йўллаймиз ва Ватанимизнинг қудрати ҳамда шон-шуҳратини мустаҳкамлаш ҳақида, улуғ совет халқининг бахт-саодати тўғрисида, совет социалистик маданиятини янада равнақ топтириш тўғрисида оталарча қилаётган доимий ғамхўрлигингиз учун самимий ташаккуримизни изҳор этамиз.

Партиянинг доно раҳбарлиги — Совет Иттифоқи халқлари коммунизм йўлида эришган барча тарихий ғалабаларнинг гаровидир. Ана шу ажойиб ва буюк ғалабалар орасида совет халқлари дўстлиги ва қардошлиги ленинча сиёсатининг тантанаси энг ёрқин ва энг муҳим зафардир. Партия чиниқтирган ва кўп синовлардан ўтган бу дўстлик совет кишиларининг фикри-зикри, орзу-тилаклари ва интилишларини ягона куч қилиб бирлаштирди, уларни дўст, бузилмас ва бахтиёр оилага жипслаштирди.

Оғамиз — улуғ рус халқи совет халқларининг ана шу қардошлик оиласида ҳақли суратда етакчи ўринга сазовор бўлди. Рус халқи совет кишиларининг дўстлигини тош-метиндек мустаҳкамлаётган, уларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми байроғи остида жипслаштираётган куч бўлиб қолди.

Ўзбекистонда Россия Федерацияси маданияти кунлари улуғ рус халқига, Россиянинг барча халқларига меҳр-муҳаббат нақадар самимий эканлигини яққол кўрсатди. Ана шу маданият кунлари кўп миллатли совет маданиятининг қувончли байрамига айланди, совет кишиларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига чексиз садоқати ва унинг теварагига жипслашганлигининг, марксизм-ленинизм ўлмас ғояларига сидқидилдан садоқатининг унутилмас намойиши бўлиб қолди.

Маданият кунлари Коммунистик партиянинг тарихий XXV съезди ўтказилган йилда уюштирилганлиги шу кунлардаги муҳит ва умумий кайфиятни белгилаб берди. Съезднинг доно қарорлари, съезд келажак учун белгилаган буюк вазифалар 1976 йилги планлар ва социалистик мажбуриятларни ҳамда ўнинчи беш йиллик планини муваффақиятли бажариш учун курашда кучимизга куч қўшди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари улуғ Россия вакилларини илиқ ва самимий кутиб олдилар. Бу — Совет адабиёти ва санъатининг чинакам партиявийлиги ҳамда халқчиллигини, унинг юксак профессионал маҳоратини, ҳаёт билан, мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш вазифалари билан чамбарчас боғланганлигини исбот этувчи ёрқин далилларнинг биридир.

Ўзбекистонда Россия Федерацияси адабиёти ва санъати кунлари Коммунистик партия, унинг Марказий Комитетининг, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизнинг кўп миллатли совет маданиятимизни янада ривожлантиришга доимо зўр эътибор билан қараб, бу ҳақда катта ғамхўрлик қилаётганлигингизни яна бир марта ифода этади. Рус совет адабиёти ва санъатининг бебаҳо хазинасидан баҳраманд бўлиш — инсониятнинг энг илғор ғоялари — ленинизм ғояларидан баҳраманд бўлиш, улуғ рус халқининг, Россиядаги барча халқларнинг маънавий ва эстетик бойлигидан баҳраманд бўлиш демакдир. Ҳаммамизнинг хотирамизда сақланиб қоладиган ана шу байрам кунлари СССР халқлари адабиёти ва санъатини янада ривожлантиришга, қардош маданиятларни бир-бирига янада яқинлаштириш ва ўзаро бойитишга ёрдам беради.

КПСС ленинчи Марказий Комитетини, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизни ишонтириб айтамизки, биз бундан буён ҳам Ватанимизнинг бойлигини кўпайтираверамиз, совет халқларининг бузилмас дўстлигини тинмай мустаҳкамлайверамиз ва фидокорона меҳнат қилиб, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, партиянинг улуғвор режаларини шараф билан амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Яшасин халқлар дўстлиги ва қардошлигининг таянчи, улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Улуғ рус халқига шон-шарафлар!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

ФАХРИЙ ЁРЛИҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

18 октябрда Ўзбекистонда РСФСР адабиёти ва санъати кунларида қатнашган коллективлар ва ижодий союзларга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари тантанали равишда топширилди. Ижодий коллективлар ва союзлар совет социалистик маданиятини пропаганда қилишда, СССР халқлари дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлашда катта роль ўйнаган Ўзбекистон ССРда РСФСР адабиёти ва санъати кунларини муваффақиятли ўтказганликлари учун ана шу Фахрий ёрлиқлар билан мукофотландилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов мукофотларни топшира туриб, Россия Федерацияси маданияти намояндаларини табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, ижодий муваффақиятлар, КПСС XXV съезди қарорларини бажариш йўлида янги зафарлар тилади.

РСФСР Ёзувчилари союзи правлениесининг раиси С. В. Михалков, Россия Федерацияси Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари П. П. Оссовский, Шимолий рус давлат халқ хорининг бадиий раҳбари Н. К. Мешко, СССР Кинематографчилар союзи правлениесининг секретари В. В. Санаев ўз коллективларининг меҳнатига берилган юксак баҳо учун, Ўзбекистон диёридаги меҳмондўстлик учун, самимий кутиб олинганликлари учун астойдил ташаккур билдирдилар.

(ЎзТАГ).

«СОЮЗ-23» КЕМАСИНИНГ ЭКИПАЖИ ЕРГА ҚАЙТИБ ТУШДИ

Космонавтлар Вячеслав Дмитриевич Зудов ва Валерий Ильич Рождественский ўртоқлар «Союз-23» кемасида ишларни тамомлагандан кейин 1976 йил 16 октябрда ерга қайтиб тушдилар. Москва вақти билан соат 20 дан 46 минут ўтганда «Союз-23» космик кемасининг тушурилувчи аппарати Целиноград шаҳридан 195 километр жануби-ғарбдаги Тенгиз кўли устига қўнди.

Самолётлар, вертолётлар ва сузиш воситаларидан иборат қидирув-қутқарув комплекси тунда ва қаттиқ қор ёғаётган оғир шароитга қарамай космонавтларни ва туширилувчи аппаратни эвакуация қилишни таъминладилар.

Зудов билан Рождественский ўртоқларнинг саломатлиги яхши.

(ТАСС).

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 18 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар: иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта: учинчи устун — шу жумладан машинада: тўртинчи устун — мавсум бошидан буён терилган пахта: бешинчи устун — шу жумладан машинада.

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,42	0,24	120,61	142,04
ҚУЙИ ЧИРЧИҚ	0,40	0,45	118,08	145,41
ЯНГИЙЎЛ	0,96	0,80	109,77	103,07
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,69	0,40	105,27	121,52
БЎКА	1,00	1,01	101,52	118,72
ЧИНОЗ	1,10	1,55	101,12	101,68
ОҚҚЎРҒОН	1,18	—	100,02	115,92
Бекобод	1,14	1,05	92,02	96,05
Пискент	0,68	0,49	84,73	90,30
Область бўйича:	0,88	0,64	102,14	115,9

ЭЛЛИКЦЕНТНЕРЧИЛАР ЗАФАРИ

СЎНГГИ КИЛОГРАММЛАРГАЧА

КОЛХОЗ пахтакорлари ғалаба маррасини эгалладилар. Мавжуд 430 гектар майдондан 45,5 центнердан ҳосил йиғиб олиниб, зиммага олинган социалистик мажбурият ҳам бажарилди. Мана шундай қувончли кунда биз ҳам 50 центнерлик маррани эгаллаганимиз ҳақида мамнуният билан хабар қиламиз.

Биз етакчилик қилаётган бригада аъзолари азалдан мусобақадош, бир-бирига кўмакдош. Йил бошида гектаридан 50 центнердан ҳосил оламиз, деб ажойиб ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берган бир группа пахтакор коллективлар ҳаракатига биз ҳам қўшилган эдик. Йил бўйи қилинган меҳнат ўз самарасини берди. Бугунгача ҳар икки бригада далаларидан гектаридан 55 центнерга етказиб ҳосил йиғиб олинди.

Ҳозир пешона тери билан етиштирилган «оқ олтин»нинг сўнгги граммигача йиғиштириб олиб давлат хирмонларига топширамиз.

Петр КИМ,
Владимир ДЮГАЙ.
Қуйи Чирчиқ районидаги «Победа» колхозининг бригада бошлиқлари.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИНИНГ МАШЪАЛЛАРИ

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг маданият саройи одамлар билан гавжум. Бу ерга райондаги колхоз ва совхозларнинг илғор бригада бошлиқлари тўпланишган. Улар дастлабки ютуқлари, тажрибалаари ҳақида бир-бирлари билан қизғин ўртоқлашардилар.

Киров номли ўқув тажриба хўжалигидан Ўткир Тўхтаназаров, Волков номли совхоздан Куби Давлатов ва Туман Худойберганов ўзаро учрашиб суҳбатлашдилар.

— Бизда бу йил ҳосил чакки бўлмади, — дейди Волков номли совхоз бригадирлари К. Давлатов ва Ж. Худойбергановлар. — Ҳозиргача 45 центнердан ҳосил йиғиб олдик, йиғим-терим давом этаяпти. Ўзингизнинг ишларингиз қалай?

— Биз ҳам 46 центнердан топширдик, — жавоб беради Киров номли ўқув тажриба хўжалиги пахтакори Ў. Тўхтаназаров...

Нариги томонда эса «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан Анифа Алчикова «Коммунизм» совхозидаги механизатор бригадир Турди Қосимова билан қизғин суҳбатлашмоқдалар.

— Планни бажардингизми? — сўрайди Анифа опа.

— Бажардик.

— Далада пахта борми?

— Сероб.

— Биз гектаридан 40,5 центнердан пахта териб олдик. Қирқ бешга етказмоқчимиз. Сиз гектаридан қанчадан пахта олдингиз.

Турди Қосимова ўз одатига кўра босиқ овоз билан жавоб берди.

— 55,2 центнердан.

— Бундан чиқди мажбуриятингизни ҳам бажарибсиз-да, шундайми?

— Йўқ, мажбуриятимиз — 60 центнер.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхоз партия ташкилотнинг секретари Абдуолим Хўжакулов айтишича хўжаликдаги 26 та бригаданинг ҳаммаси ҳам маррадан ошган. Энвер Алиев билан Абдусаттор Сулаймонов бошлиқ бригадалар эса 54 центнердан хирмон кўтаришибди.

Қуйи Чирчиқ районидаги колхоз ва совхозларда 360 бригада бор. Бу бригадаларнинг аксариятига ўз ишининг устаси бўлган моҳир деҳқонлар етакчилик қиладилар. Атиги 15 та бригадани ҳисобга олмаганда, қолган ҳамма бригадалар мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Суратда: қуйичирчиқлик илғор пахтакорлардан бир группаси.

А. Абалян фотоси.

МАШИНАЛАР ШАРОФАТИ

Колхозимиз меҳнаткашлари бу йил мўл-кўл пахта, шоли, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш учун астойдил меҳнат қилдилар. Пландаги 26,5 ўрнига гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили олинади. Ким Те Бан бошлиқ шоликорлик бригада аъзолари 110 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 65 центнердан шоли ҳосили топширишга бел боғлаб иш олиб бордилар. Чорвадорларимиз эса ҳар бош сигирдан 400 литрдан сут соғиб топширадилар.

Яхши ният билан қилинган меҳнат ҳозир ўз самарасини кўрсатмоқда. Яқинда колхозимиз пахтакорлари 1050 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,5 центнердан кўпроқ ҳосил олиб, хўжалик планини ошириб бажардилар. Далаларда 20 та пахта териш машинаси унумли ишлаб турибди. План бажарилгунгача топширилган пахтанинг 95 проценти асосан машиналарда териб олинди.

Бир қатор бригада аъзолари пахта йиғим-теримини зўр уюшқоқлик ва жадал суръат билан олиб бордилар. Мурод Қурбонов бошлиқ бригада аъзолари 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил олдилар. Энди бу бригада аъзолари ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Қосим Муҳамедов, Сардор Жуманов, Имомназар Бобоназаров бошлиқ бригада аъзолари ҳам пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажардилар. Эллик центнерчи Баёнқул Раҳмонов биринчи теримдаёқ гектаридан 32 центнердан хирмон кўтарди.

Колхозимизда машиналар ёрдами билан 3150 тонна пахта териб олинди. Ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 157 тоннадан пахта терилди. Рашид Раззоқов, Пўлат Арслонов, Ражаб Маҳкамов сингари моҳир механик-ҳайдовчиларимиз бункерлардан 146—208 тоннадан пахта тўкдилар.

Биз Юқори Чирчиқ ва учқўрғонликлар ташаббусига қўшилиб ҳосилни асосан ўз кучимиз билан йиғиб-териб олиш учун курашмоқдамиз. Колхозимизда 600 ишчи кучи бор. Бизда 6 та тўкилган пахтани терадиган 6 та кўсак йиғадиган 8 та кўсак чувийдиган машина ва техника воситалари билан қолган ҳосилни тезроқ териб олишга аҳд қилдик.

Н. НАБИЕВ,
Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз раиси.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

БЎКА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бир группа донгдор механизаторларга, Кубань ўлкаси ғаллакорларига йўллаган мактубларидан руҳланган ҳамда ўртоқ Брежневнинг Қозоғистон партия-хўжалик активи кенгашида айтган доно маслаҳатларини амалга ошириш учун ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдирган Бўка райони пахтакорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Қабул пунктларига 59 минг 900 тонна «оқ олтин» етказиб берилиб, 1976 йил пахта тайёрлаш халқ хўжалик плани муваффақиятли бажарилди. Топширилган пахтанинг 51 минг 200 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди. Район хўжаликлари далаларида юқори унум билан ишлаб турган 360 терим агрегатининг ҳар бири бункеридан ўртача 140 тоннадан «оқ олтин» тўкилди.

Пахтазорларда етиштирилган мўл-кўл ҳосилнинг 85 процентини машиналар билан териб олинишида «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Сервер Усеинов ва Ҳамид Шаропов, «Коммунизм» колхозининг Неъмат Муродов сингари ташаббускор механик-ҳайдовчилари қўшган ҳисса, айниқса салмоқли бўлди. Улар ўз ташаббусларига яраша 240—345 тоннадан пахта тердилар. Бу ташаббускорлар билан басма-бас меҳнат қилган С. Ҳасанов, Н. Сангинов, П. Асроров ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Ковалёвалар ҳам шу кунгача ўз агрегатлари бункеридан 150—230 тоннадан «оқ олтин» тўкиб умумий хирмонга барака киритдилар.

Фидокорона меҳнат намунасини кўрсатиб, ишлаган «Октябрь 40 йиллиги» колхози аъзолари пахта йиғим-терими даврида мунтазам карвонбошилик қилиб, шу кунгача халқ хўжалик планига нисбатан 150 процент миқдорида «оқ олтин» топширдилар. Хўжаликда ҳосилдорлик ҳозиргача 46,5 центнерга етди.

Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказаётган «Коммунизм», Тимирязев номли, Ҳамза номли ва Жамбул номли колхозлар, «Кўкорол» совхози пахтакорлари ҳам районда халқ хўжалик планининг муддатидан илгари бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Саид Иброҳимов ва Саодат Гулаҳмедова, Бозорбой Эргашев, Шарифжон Валиев, Ф. Абдуллаев ва Б. Раҳмоновлар бошлиқ бригадалар коллективлари ҳам пахтадан юқори ҳосил олиш учун курашда ҳақиқий меҳнат жасоратини кўрсатдилар.

Дастлабки ғалабадан руҳланган район меҳнаткашлари ваъдадаги 70 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёд этиш мақсадида етиштирилган жами ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб давлатга топшириш учун қизғин меҳнат беллашувини янада кенг қулоч ёйдирмоқдалар.

ЧИНОЗ

Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йили план-топшириқларини муддатидан илгари бажриш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида актив иштирок этаётган Чиноз райони пахтакорлари дастлабки маррани эгалладилар. Давлатга 33 минг тонна пахта сотилиб, халқ хўжалик плани муддатидан илгари адо этилди. Қабул пунктларига топширилган пахтанинг 71 процентидан зиёдроғи машиналар ёрдамида териб олинди. Ҳосилдорлик гектар бошига 34 центнерни ташкил этди.

Бундай ютуққа пахтакорларнинг ва механизаторларнинг, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг, шунингдек йиғим-теримда иштирок этган ҳар бир меҳнаткашнинг фидокорона меҳнати туфайли эришилди. Халқ хўжалик планининг муддатидан илгари бажарилишига Карл Маркс номли, «Қизил Октябрь», Киров номли, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари ҳамда «Янгиобод» ва «Партия XXIV съезди» совхозлари коллективларининг қўшган ҳиссалари салмоқли бўлди.

Райондаги ўнлаб дала гвардиячилари ҳам етиштирилган мўл ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар ўртасида кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада Турсуной Охунова, Анвар Шаҳбозов, Валижон Маматов, Асрор Собиров, Василий Бибаров, Ўктам Хожиқулов, Парда Мирсоатов, Акбарали Умаров сингари донгдор механизаторлар мунтазам пешқадамлик қилиб келмоқдалар.

Бу йил район хўжаликларида 50 центнерчилик ҳаракатининг кенг авж олдириб юборилганлиги ҳам ҳосилдорликни ошириш, айниқса йиғим-терим суръатини жадаллаштиришда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Эллик центнерчилар сардори бўлган Турсуной Охунова бошлиқ бригада ҳозиргача ҳосилдорликни 61 центнердан оширишга эришди. Суннат Тошхўжаев ва Парпи Камолова етакчилигидаги бригадалар ҳам эллик центнерлик маррадан ўтиб кетдилар.

Район хўжаликлари пахтазорларида ҳали ҳосил кўп. Эндиги барча куч ва эътибор ҳосилдорликни 40 центнерга, умумий хирмон салмоғини эса 38 минг тоннага етказишга қаратилмоқда.

ОҚҚЎРҒОН

Оққўрғон райони қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди тарихий қарорларини ҳаётга изчилик билан тадбиқ эта бориб, 1976 қишлоқ хўжалик йилида катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнатлари туфайли район пахтакорлари муддатидан илгари 17 октябрда пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 61 минг тоннага яқин Оққўрғон «оқ олтин»и етказиб берилди. Бу ўтган йилдагидан қарийб 7 минг тонна кўпдир.

Ҳар гектар майдондан 32 центнердан ҳосил кўтарилди. Жами ҳосилнинг 86,6 проценти ёки 50 минг тоннадан зиёд пахта машиналар билан териб олинди. Машина терими плани 116 процент бажарилди.

«Оққўрғон» совхози пахтакорлари фидокорона меҳнат намунасини кўрсатдилар. Совхознинг 3340 гектар майдонидан 34,1 центнердан ҳосил олинди. «Ленинобод», Вотинцев номли, Навоий номли, Охунбобоев номли, Ҳ. Олимжон номли, Калинин номли ва «Ленинизм» колхозларида ҳосилдорлик гектар бошига 32—34 центнерга етказилди.

«Коммунизм» колхозининг азамат пахтакорлари районда биринчи бўлиб 20 иш кунида пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар.

Эришилган бу ютуққа район механизаторларининг қўшган улуши салмоқли бўлди. Мавжуд 370 терим агрегатининг ҳар бири билан ўртача 131 тоннадан пахта терилди. Вотинцев номли колхознинг механик-ҳайдовчиси Турқора Раҳимбердиев ўз агрегати бункеридан 350 тоннадан ошириб пахта тўкди. Қўчқор Қодиров, Михаил Кавешников, Қўшали Исмоилов, Бекзода Пошалиев, Холбой Субанов, Козим Умиров, Абдуғани Тўхтасинов каби механизаторларнинг ҳар бири 190—250 тоннадан «оқ олтин» тердилар.

Район меҳнаткашлари ҳосилнинг қолган қисмини қисқа вақт ичида нес-нобуд қилмай йиғиб оладилар ва зиммаларидаги социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан бажарадилар.

УЧ ХЎЖАЛИК ЮТУҒИ

ОҚҚЎРҒОН. Қабул пунктларига 11 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб берган Оққўрғон совхозининг пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Топширилган ҳосилнинг 10 минг 400 тоннаси «зангори кемалар» билан териб олинди. Теримнинг авжи қизиган пайтида далаларда 80 та машина баравари ишлаб турди. Шу кунгача ҳар бир терим машинасида ўртача 137 тоннадан пахта терилди.

Совхоз далаларида йиғим-терим ишлари жадал суръатлар билан давом этмоқда.

* * *

Райондаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари ҳам маррага етдилар. 747 гектар пахта майдонидан 31 центнерга етказиб ҳосил кўтарилди. Давлат қабул пунктларига 2 минг 300 тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

Колхознинг Т. Ўтанов, А. Ахтанов, Б. Эргашев бошлиқ бригада пахтакорлари айниқса мўл ҳосил етиштирдилар. Бу бригадаларда ҳосилдорлик 42 центнерга етказилиши кўзда тутилмоқда.

О. ТЎРАҚУЛОВ.

* * *

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари қабул пунктларига 1 минг 660 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажарган бу хўжаликда ҳар гектар майдондан 29 центнердан ҳосил кўтарилди. Етиштирилган ҳосилнинг 1 минг 500 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

Ҳозир колхоз далаларида ҳосилнинг сўнгги граммигача йиғиб олиб, давлат хирмонларига топшириш ишлари қизитиб юборилган.

Р. ДОВУТБЕКОВ.

«Компрессор» заводининг экспорт цехи бўёқчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Нина Лужецкая ўнинчи беш йилликда зарбдор меҳнат қилаётган ишчилардан бири. Суратда: Н. Лужицкая экспорт учун тайёрланган компрессор машиналарига жило бермоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

БОҒ АГРОТЕХНИКАСИ

Республикамиз соҳибкорлари илғор фан ютуқларини тобора кенг қўлланиб, боғ-роғларда ҳосилдорликни тинмай оширмоқдалар, меваларнинг сифати яхшиланиб бормоқда. Айниқса, бу йил пойтахт области боғбонлари Орджоникидзе райони соҳибкорларининг бир мавсумда икки йиллик план миқдорида мева тайёрлаш юзасидан бошлаган ташаббусларига қўшилиб, ҳар қачонгидан ҳам мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. Айрим илғор районлар ва хўжаликлар, ҳатто уч-тўрт йиллик план миқдорида сифатли мева топширдилар.

Ҳозирги кунларда боғлардаги сўнгги ҳосилларни ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олиб, келгуси йил учун пухта замин тайёрлаш ҳаракати бошланиб кетди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, сўнгги йилларда республикамиз боғдорчилигида кескин ўзгаришлар рўй бермоқда. Жумладан, кучли пайвандтагларда ўстирилаётган олма ва нок дарахтлари республикамиз иқлими ва тупроқ шароитида жуда баланд бўлиб ўсаётир ва кеч ҳосилга кираётир. Тўла ҳосилга кирган 15—20 ёшли «Розмарин», «Қандилсинап» каби олма навларининг бўйи 15—20 метргача етади. Уларда пишиб етилган ҳосилни териб олиш кўп вақт ва ишчи кучи талаб қилади. Шунингдек, турли касалликлар ва зараркунандаларга қарши курашиш ҳам анча қийин бўлади. Боғлардаги парвариш ишлари механизациялаштирилмаган хўжаликларда ҳар йили синган, касалланган ва ортиқча шохшаббаларни олиб ташлаш ёки қисқартириш ишларининг қўлда бажарилаётганлигини ҳисобга олсак, соҳибкорларнинг хизмати нақадар оғир бўлишини тасаввур қилиш қийин эмас. Бундай боғларда дарахтлар ўз вақтида бутаб, улгирилмаётганлиги сабабли улар ўсишдан сусайиб, ҳосилдорлик ҳам камайиб бораётир.

Бунинг олдини олиш учун «Розмарин» олма нави экилган боғларда дарахтларнинг марказий танаси 3,5—4 метр баландликда қирқилиб, шохларининг учи ҳам бироз қисқартирилади. Шунда дарахтларнинг барча шохшаббалари қуёш нуридан бир текисда баҳраманд бўладилар, барглари йириклашади, улардаги фотосинтез жараёни яхши ўтади ва мева берадиган шохчаларнинг шаклланиш жараёни ҳам бир мунча тезлашади.

Марказий ва ён шохларни қисқартиришни эрта баҳорда дарахтлар амалга кириш олдидан ўтказиш яхши самара бериши пойтахт областидаги айрим боғларда ўтказилган тажрибалар давомида исботланди.

Мева дарахтларининг яйраб ўсишида уларни ўз вақтида қирқиб туришдан ташқари, агротехник муддатларда озиқлантириш, суғориш, турли касаллик ва зараркунандаларга қарши тинимсиз кураш олиб бориш тадбир-

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

лари ҳам муҳим аҳамиятга эгадир.

Кейинги йилларда Ленин орденли академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг марказий экспериментал базасида ҳосилга кирган мева боғларида бир қатор тажрибалар синовдан ўтказилди. Боғ қатор ораларига дарахт тагидан икки метр масофа қолдириб уч йиллик фосфор нормаси (180 килограмм соф ҳолда) ва 90 килограмм соф калий ўғитлари солиниб, ПРВН-2,5А маркали плуг билан 35—40 сантиметр чуқурликда хайдалса, бу ўғитларнинг мева дарахтига ва унинг ҳосилга бўлган таъсири янада самаралироқ бўлиши аниқланди.

Бироқ ҳар йили шунча миқдорда ўғит солиш кўп меҳнат талаб қилади. Агар бу ўғитлар 5—10 тонна органик ўғитларга аралаштириб берилса, тупроқ қатламларида яшовчи миллионлаб микроорганизмлар фаолияти активлашиб, ерга солинган ўғитлардан фойдаланиш коэффициенти янада ошади. Органик ўғитлар ер структурасини яхшилайди ва мева дарахтлари илдиз системасининг ер қатламларида бақувват бўлиб, эркин ўсишини таъминлайди.

Кўп йиллик илмий текшириш ишлари шуни кўрсатдики, боғ қатор ораларини шудгор қилиш ишлари барвақт ёки кечроқ ўтказилса, фойда ўрнига зарар келтириши мумкин. Масалан, эрта шудгорлаш оқибатида дарахтларнинг қисман илдизлари кесилиши туфайли улар танасида тўпланадиган органик моддалар миқдори камаяди ва мева дарахтларидаги физиологик чиниқиш фазалари нормал ўтмайди. Кечикиб шудгор қилинганда эса ер қатламларининг совиши, ҳаводан тушган ва суғориш натижасида тупроқ қатламларида тўпланган нам кўпайиши билан қирқилиб кетган илдизларнинг кесилган ери тез битмай, чириш жараёни бошланади.

Дарахтлардаги 15—20 процент барг сарғайгандан сўнг қатор ораларини шудгорлаш — энг яхши муддат ҳисобланади. Бу октябрь ойининг охири ва ноябрь ойига тўғри келади.

Маълумки, Тошкент областининг Бўстонлиқ, Паркент тоғлиқ зоналаридаги қияликларда барпо этилган боғлар ва токзорлар асосан ҳаводан тушадиган нам ҳисобига ўсади ва ҳосил беради. Шунинг учун бу ерларда қатор оралари 30—40 сантиметр чуқурликда шудгор қилиниб, органо-минерал ўғитлар солинса, куз, қиш ва баҳор фаслларида ҳаводан тушган 700—1000 миллиметрли ёғин-сочин таъсирида ўғитларнинг асосий қисми эриб, мева дарахтлари ва ток тупларининг асосий илдизлари жойлашган ер қатламларигача силжиб тушади ва улар орқали ўсимлик танасига сингади.

Боғдорчиликда пайдо бўлаётган янгиликлардан бири — барвақт ҳосилга кирадиган пакана бўйли дарахт боғларини кўплаб барпо қилишдир. Юқорида айтиб ўтилган кучли пайвандтагларда ўстирилган олма кўчатлари парадизкага ёки дусенга куртак пайванд қилиб ўстирилса, бу кўчатлар икки-уч йилдаёқ ҳосил бера бошлайди. Ҳозирги олинган маълумотларга кўра парадизкага пайванд қилиниб, барпо этилган боғ 25—30 йил, дусенга уланган кўчатлардан барпо қилинган боғ 40 йилгача ҳосил бериши мумкин.

Бу кучсиз пайвандтагларнинг яна бир афзаллик жиҳати шундаки, улар тик, ётиқ ва аралашган ҳолдаги пархеш қилиш йўллари билан, шунингдек, уларнинг пишиб етилган 6—10 миллиметр йўғонликдаги бир йиллик қаламчаларини экиб, илдиз орттириб, улардан пайвандтаг етиштириш мумкин. Кучсиз пайвандтагларнинг илдизини экиб ҳам кўпайтириш мумкинлиги тажрибада аниқланди.

Областдаги «Огонёк», «Қибрай» совхозлари ва Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси каби ихтисослаштирилган боғдорчилик ва узумчилик хўжаликларида бир неча гектар ерда барвақт ҳосил берадиган пакана дарахтли боғлар барпо қилинди. Ҳозир бу хўжаликларда 5—6 ёшли олма боғларининг гектаридан 20 тоннагача етказиб ҳосил олинмоқда.

Пакана бўйли олма боғлари пальметта (елпиғичсимон) ва эркин ҳолда қалин қилиб экилмоқда. Масалан, парадизкага пайванд қилинган олма кўчатлари эркин ҳолда (симбағазларга кўтармасдан) ўстирилганда кўчат қатор орасидаги масофа 5х5, 5х4 метр (ҳар гектар ерда 400—500 кўчат), худди шу олма навлари дусенга уланганда кучатлар 6х6, 6х5 метр (278—333 дона кўчат) бўлади.

Барвақт ҳосилга кирадиган паст бўйли олма боғларини барпо қилиш учун сув билан яхши таъминланган унумдор тупроқли, кучли шамоллардан ҳоли бўлган ерлар танланиб, ҳар гектарига 40—60 тоннадан органик ўғитга 150 килограмм калий ўғити аралаштириб солиш лозим бўлади. Ер ППУ-50 маркали плугни Т-100 ёки Т-130 тракторига мослаштирилиб, 50—60 сантиметр чуқурликда ҳайдалади ва қайта текисланади.

Боғбонларнинг шу кундаги асосий вазифалари мавжуд боғларни тартибга солиб, қатор ораларини шудгорлаш, ўғитлаш ва бу билан келгуси йил мўл ҳосилига замин яратишдан иборатдир.

М. СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ҚИЗЛАР БИЛАН ТЕНГЛАШИБ

— Ҳов овсин, тезроқ юринг! Қизларнинг кетгани қачон эди. Теримда бугун ортда қолиб кетмайлик яна.

— Э-э, нафасингизни иссиқ қилинг, теримда қизлардан қолишмаймиз.

Бу хушчақчақ, онахонлар Ўғилой Маматова ва Тинигой Бойтўраевалар Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг Жуман Сайдаев бошлиқ 2-бригадаси далаларида жавлон уриб, дурдона термоқдалар.

Сабо Жўраева, Ортиғой Жияновалар ҳам уй ишларини саранжом-саришта қилиш билан бир қаторда қизлар билан бир сафда туриб, ҳар куни 100—120 килограммдан дурдона териб, эл хирмонига ўзларининг муносиб улушларини қўшмоқдалар.

А. АБДУСАМАТОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ҲАМИША ҚАЛБИМИЗДА

«ТОШКЕНТ!» сўзи жаранглаганда, она номини эшитган гўдакдек талпиниб, қалбимиз мислсиз завқ-шавққа тўлиб кетади. Гўё қуёш ғилдираб келиб кафтимизга қўнгандай ва она ер ҳиди анқиб турган иссиқ нонга айланиб қолгандай туйилади. Чеҳрамизга гўзал тонг табассуми қўнади. Бир бизгина эмас, дўстлар ҳам, қардошлар ҳам, бошқа халқлар ҳам унинг номини тилга олганда дилларига илиқ бир нур югуриб, юзларида меҳр товланади. Бунинг боиси шаҳримизнинг қайноқ қуёш нурига сероблиги, ноз-неъматга бойлиги, табиий сулувлиги, социалистик тузум берган кўрк ва аҳолисининг меҳмондўстлигидир. Шунинг учун ҳам уни «Тошкент — қуёш шаҳри», «Тошкент — нон шаҳри» дейишади. Санайверса, шаҳримизнинг таъриф-тавсифи кўп. Бугунги кунда уни «Тошкент — дўстлик шаҳри» деб аташади. Бу таъриф ҳам унга узукка қўйилган ёқут кўздек ярашиб тушган.

Россия Федерацияси адабиёти ва санъати вакиллари яшнаган Мирзачўл ва ўзлаштирилаётган Жиззах чўлларида, бепоён Қарши даштида ва Фарғона водийсида, қадимий Самарқанд ва ҚҚАССР далаларида бўлиб, пахтакорлар, меҳнаткашлар билан учрашдилар, уларнинг меҳнати ва иш тажрибалари билан танишдилар. Шунингдек, республикамизнинг Навоий, Олмалиқ сингари улкан индустрия шаҳарларида бўлишдилар. Бинобарин ўтган куни Чирчиқ ҳамда Бекобод шаҳарларида Россия Федерацияси вакиллари билан областимиз меҳнаткашларининг тантанали учрашувлари бўлиб ўтди. Чирчиқликлар ва бекободликлар меҳмонларни нону туз билан, қайноқ меҳр ҳамда самимият билан кутиб олдилар. Қардошларимиз бу икки шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари, завод ва ишлаб чиқариш корхоналарида бўлиб, ижодий режалари тўғрисида сўзлаб бердилар, митинглар ўтказилди.

Тошкент театр ва концерт залларида эса, ҳар куни дўстлик, қардошлик байрамининг таронаси янграб турди. Навоий номли театрда Ленинград опера ва балет театрининг санъаткорлари, «Баҳор» концерт зали ҳамда «Юбилейный» спорт залларида ва бошқа маданият саройларида қардош халқлар артистларининг улкан программалардаги чиқишлари шулар жумласидандир.

Ҳаммадан ҳам Россия Федерацияси адабиёти ва санъати вакилларининг шаҳримиз, серқуёш диёримиз, серҳиммат халқимиз тўғрисида билдирган фикрлари кишини тўлқинлантиради, хотирамизда ўрнашиб қолади.

Ленин мукофоти лауреати, авар шоири Расул ҲАМЗАТОВ:

— Мен Тошкентга қардошлик байрами бошланганидан бир кун кейин келдим. Аммо мени Тошкентнинг қайноқ нафаси, ўзбек халқининг ҳароратли меҳри оҳанрабодай ўзига тортиб турди. Тошкентга кўп келганман. Лекин ҳар келганимда шаҳар янги бир жозиба, янги бир чирой кашф этади. Бу сафар эса, бутунлай қайта тикланган, дўстлар кафтида қад кўтарган ажойиб шаҳарни кўриб турибман. Ўзбек халқига ҳам мана шундай гўзал бахт ҳамиша ёр бўлишини истар эдим.

СССР Давлат мукофоти лауреати Қайсин ҚУЛИЕВ:

— Тошкент — дўстлик шаҳри. Бу номда ўзбек халқининг ҳақиқий дўстлиги, саҳийлиги, мислсиз қайноқ меҳри ҳам мужассамдир. Айниқса, бизнинг доғистонликлар ўзбек халқининг дўстона садоқатини алоҳида ҳурмат билан тилга оладилар. Чунки Тошкент бошига тушган офат — зилзила бизнинг юртимиз — Махачқалада ҳам юз берди. Ҳозир Махачқалада ўзбекларнинг серҳиммат қалбини кўзгудай акс эттириб турувчи «Ўзбекистон» шаҳарчаси вужудга келди. Бизнинг элатимиз билан ўзбек элининг дили-дилига яқин. Фақат дилимизгина эмас; дил калити бўлган тилимиз ҳам яқин. Бизга кўрсатган меҳр ҳамда дўстликларингиз учун раҳмат, ўзбек биродарлар!

СССР Давлат мукофоти лауреати Всеволод САНАЕВ:

— Тошкент меҳмондўстликда ягонадир. Бу ерда менинг меҳрибон ва самимий дўстларим кўп. Тошкентга келиб тушган илк лаҳзадаёқ мен ўзимни қадрдон дўстим, СССР халқ артисти Малик Қаюмов кучоғида кўрдим. Ҳар қадамда — кўчада, ҳиёбонда, залда, қаерда бўлмай сизларнинг оташин ва самимий меҳрларингизни сезиб турибман. Бизни томошабинлар фильм экранлари орқали билишар экан, ўз навбатида биз ҳам томошабинларимизни билмоғимиз лозим. Шу сабабли, ўзбекистонликлар, биз сизларни, сизлар бизларни яхшироқ билишларингиз учун дўстлигимиз янада мустаҳкамланаверсин, учрашувларимиз кўпаяверсин.

Ўзбекистон бўйлаб сафаримдан унутилмас таассурот олдим. Зотан, томошабинлар билан бўлган самимий суҳбатларни, «оқ олтин» хирмонларини бунёд этаётган, дашт ва чўлларни ўзлаштираётган ўзбек деҳқонлари билан бўлган қизгин учрашувларни унутиш асло мумкин эмас.

СССР халқ артисти Людмила ЗИКИНА:

— Биз Москвадан Тошкентга йўл олганда Россияда совуқ эди. Бу ерга келсак, худди ёздагидек иссиқ. Назаримда Ўзбекистон табиати ўзбек халқининг қайноқ қалбидан нусха кўчирганга ўхшайди. Одамларнинг чеҳрасида ҳам ёз қуёшидай сернур табассум. Тошкент гулларини айтмайсизми? Ҳаммаёқ чаманзор. Ҳаммаёқда ҳали баҳор тароватн. Думбоқ қизчаларнинг лабидаги кулгудай чарақлаб турган гулларни кўрганда кишининг баҳри-дили очилиб, беихтиёр сеҳрланиб қоласан, киши.

Ўзбекистонда неча кун турган бўлсам, худди шу туйғулар билан яшадим. Рус халқининг қалби ҳам Россия сингари кенг, бепоён, қайинлари каби сулув. Мен шу буюк халқнинг қўшиқлари билан сизларга Россия нафасини озми-кўпми улаша олган бўлсам, ўзимни бахтиёр ҳис этаман.

СССР Тинчлик фонди секретари Москва Малий театри актёри Р. НИФОНТОВА:

— Мен Ўзбекистон ССРда РСФСР адабиёти ва санъати кунларининг қатнашчиси сифатида жаннатмакон ўлкангизнинг кўпгина жойларида бўлдим. Тошкент ҳақида ҳар қанча гапирсам оз. Барибир, мен дилимдаги ҳаяжонларимни, олган таассуротларимни сўз билан ифодалаб беролмайман. Аммо мен Мирзачўлда бундан ҳам қизиқ ажойиботга дуч келдим. У ердагилар менга «Мирзачўл —шу. Илгари биёбон чўл бўлган», дейишди. Кўзимга ишонмадим. Сомончи йўли юлдузларидай чаноқлари чарақлаб ётган пахтазорни, қовун-тарвузлари ғарқ пишган полизларни, чаман-чаман гулзорларни илгари чўл бўлган деб ким ҳам хаёлига келтиради. Ахир у ерлар жаннатнинг ўзгинаси-ку! Ўзбекистоннинг чўлики шундай экан, боғ-роғларни нимага ҳам қиёслай оламан.

Менда қадимий Самарқанд шаҳри ҳам катта таассурот қолдирди. Тенги йўқ қадимги архитектура обидалари, камалакдай ҳар хил рангда товланган жилолари ҳайратимни оширди. Шу билан бирга мени унинг тор кўчалари, биноларининг деразасизлиги қизиқтириб қолди. Одамлардан сабабини сўрадим. Улар: «Қадимда кишилар ёв бостириб келишидан қўрқишган. Шу туфайли улар бир-бирига яқин, зич жойлашган. Деразасининг йўқлиги ҳам шундан. Кўчадан ўтган ўғри, ҳар хил тоифадаги кимсалар уйга кириб кетмасин деб қўрқишган» дейишди. Ҳозир эса, кенг кўчалар, кенг ва кўп деразали уйлар қурилган. Мен мана шундан бурунги ҳамда ҳозирги одамлар характерини маълум даражада ўргандим.

Ўзбек халқининг саҳийлиги, олижаноблигига бир мисол келтирмоқчиман. СССР Тинчлик фонди секретари бўлиб ишлаётганлигим сабабли менга шу нарса маълумки, ўзбек мактаб ўқувчилари жуда кўп металлом йиғиб тинчлик фондига топширдилар. Агар буни пулга чақадиган бўлсак, эллик минг сўмдан зиёддир. Болаларики шундай бўлгач, ота-оналарининг саҳийлиги ва олижаноблиги ўз-ўзидан маълум. Хуллас, она Россиямга бой таассурот билан қайтмоқдаман. Самимий меҳмондўстликларингиз учун, раҳмат!

Биз Ўзбекистон ССРда ўтган Россия Федерацияси адабиёти ва санъати байрамида иштирок этган бир неча вакилларнинг Тошкент, ўлкамиз, халқимиз тўғрисидаги фикрларини айтиб ўтдик, холос. Бу улкан байрамда қатнашган барча ёзувчи ва шоир, рассом ва санъаткор мана шу гапларга қўшилиши ҳамда такрорлашлари турган гап.

Бугун дўстлик ва қардошлик байрами қатнашчилари ўз юртларига қайтадилар. Уларга оқ йўл тилаб қолар эканмиз, таъзим ила деймиз:

— Сизлар келтирган байрам нафаси қалбимизда абадий қолажак!

— Қайта кўришгунча хайр, азиз қардошлар!

Эргаш МУҲАМЕДОВ.

ДАЛА ШИЙПОНИДА, ДЕНГИЗ КЕМАСИДА

Владивостокдан: Тинч океан пароходчилигининг «Алишер Навоий» кемаси «Ўзбекистон рассомларининг асарларида Алишер Навоий» виставкасини олиб Америка Қўшма Штатлари сари навбатдаги сафарга жўнаб кетди, — деган хабар келди. Бу виставка кема салонида намойиш қилинади.

Ўзбекистон хотин-қизларига бағишланган виставкада 60 та расм бор. Бу виставка Тошкент областининг Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида очилди. Унда ёш рассомлар ва таниқли усталарнинг кейинги йилларда яратилган асарлари кўрсатилмоқда.

Владивосток билан «Қизил Ўзбекистон» колхози республика рассомлари асарлари виставкалари ва кичик экспозициялари сафар маршрути картасидаги иккитагина номдир. Шу куз «Меҳнатга шон-шарафлар!» мавзуидаги республика виставкаси билан пейзаж кўчма виставкалари Фарғона водийсининг қишлоқларида кўрсатилади.

Балтика денгизидаги «Комсомолец Узбекистана» теплоходида «меъморий ёдгорликлар» виставкаси очилди.

(ЎзТАГ).

МОСКВАГА САФАРГА

Кончилар шаҳри Ангренда ташкил қилинган «Юность» ҳаваскорлик цирки коллективи Москвада бўладиган Бутуниттифоқ бадиий ҳаваскорлик фестивалининг финалида иштирок этади.

Цирк коллективи ташкил қилинганига кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай ёш ижодкорлар мухлислар эътиборини қозонишди. «Юность» цирк коллективи, республика Комсомоли мукофоти лауреати деган юксак унвонга муяссар бўлган.

Ҳаваскор артистлар фақат республикамиздагина эмас, балки мамлакатимизнинг бир қатор шаҳарларида ҳам бўлишиб томошабинлар ҳурматини қозонишган.

«Юность» ҳаваскорлар цирки коллективи ўқувчилар, студентлар ва турли соҳада меҳнат қилаётган ёш ишчилардан ташкил топган. Ҳаваскорлар Бутуниттифоқ кўригига атаб янги программада томошалар тайёрлашмоқда.

ЁШ ҚЎШИҚЧИЛАР ТЎПЛАМИ

Яқинда Тошкент грампластинка заводи ёш композиторларининг янги асарлари ёзилган пластинкаларни музика шинавандаларига совға қилди.

«Ёшларнинг қўшиқ тўплами» сериясидаги бу пластинкаларга Д. Сайдаминова, В. Дементьев, С. Анваров ва Е. Шварц ва бошқа композиторларнинг сўнгги йилларда яратган меҳнат, ёшлик ва муҳаббатни улуғловчи асарлари ёзиб олинган. Ҳозир корхонада «Ўзбекистон ёш композиторлари» туркумидаги пластинкалар, РСФСР адабиёти ва санъати кунлари муносабати билан рус қўшиқчилари ижро этган ашулалар ҳам ёзиб олинди.

Эстрада мухлисларига ҳам совға тайёрланди. Юрий Гуляев, Эдита Пьеха ва бошқа санъаткорлар ижросидаги қўшиқлар грампластинкаларга ёзиб олинди.

Ўзбекистон ССРда РСФСР адабиёти ва санъати кунлари байрамида СССР Ёзувчилар союзи правлениеси секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, машҳур масалчи Сергей Михалков ҳам актив қатнашди. У республикамиз ҳаёти билан танишди, меҳнаткашлар билан учрашувлар ўтказди, ўзбек ёзувчи ва шоирлари билан ижодий суҳбатлашди. Унинг иштирокида ўтган учрашув ва суҳбатлар адабиёт ва санъат мухлисларида бой таассурот қолдирди. Суратда: Сергей Михалков (ўртада) атоқли драматург Комил Яшин (чапда) ҳамда таниқли ёзувчи Раҳмат Файзий билан.

С. Маҳкамов фотоси.

Расул ҲАМЗАТОВ

ДЎСТЛАРНИ ҚАДРЛАНГ

Дўстлик, душманликнинг билгин баҳосин,
Ошиқиб ҳукмда, орттирма гуноҳ.
Аччиқлансанг дўстдан—кечир хатосин,
Сўзлама ҳар кимга — ўйла яхшироқ.
Эҳтимол, дўстинг ҳам шошилган бироз,
Дилингни оғритгандир балки билмасдан.
Айбдор бўлса ҳам сўндирма ихлос,
Гуноҳин унутгин эслаб юрмасдан.
Йиллар кечган сари кексаяр инсон,
Умр поёни ҳам етади кейин.
Шу асно дўстлардан ажрамоқ осон,
Бироқ яхши дўстни топмоқ кўп қийин.
Содиқ арғумоғинг қоқилса беҳос,
Айбни отга тақма, асли гап йўлда,
Йўлни қоралагин, уни сўк холос,
Отингни ўзгартма, чиқарма қўлдан.
Одамлар илтимос, Сиздан илтимос,
Ҳижолат чекмангиз хайрли ишдан,
Дунёда дўст деган, ахир жуда оз,
Эҳтиёт бўлинглар — дўст йўқотишдан.
Ўзгача йўл тутдим, гумроҳ эканман,
Ожизликни кўрсам ёв дебман фақат.
Қанча дўстни ташлаб азоб чекканман,
Қанча дўст мени ҳам ташлабди у вақт.
Талай савдоларга дуч келди бошим,
Қалтис йўллар узра машаққатли дам,
Мен қанча тавбалар қилмай — йўлдошим
Сизлар йўқ эдингиз, йўқ эди ҳамдам.
Эй, менга қачонлар дўст бўлган ёрон,
Ҳозир барчангизга юрагим муштоқ.
Мен сизни кечирмай ўтдим ногаҳон,
Ё мени кечирмай кетган дўст, ўртоқ!

Абдувоҳид МУЛЛАМУҲАМЕДОВ,
таржимаси.

«ПАХТАКОР»ДА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

17 октябрь куни «Пахтакор» стадионига минг-минглаб томошабинлар йиғилди. Уларнинг ҳаяжони юракларига сиғмас ди. Чунки стадионга йиғилганлар Ўзбекистонда РСФСР адабиёти ва санъати кунлари таронасининг гувоҳи бўлмоқда эдилар. Байрам бўлганда ҳам бир умр ёддан кўтарилмайдиган байрам.

Стадион шиор ва байроқлар билан безатилган. Футбол ўйналадиган майдонга саҳна қурилган. Концерт бошланишидан олдин ўзбекистонлик ёш спортчилар меҳмонларга гулдасталар тақдим этишди. Бутун стадионни байрам шукуҳи, дўстлик, қардошлик руҳи эгаллаб олди.

Концерт номерлари бир-биридан гўзал, бир-биридан нафис, бир-биридан мазмунли бўлиб, қалбларни ҳаяжонга солар, юракларини куйлатиб юборарди. Айниқса, СССР халқ артисти Людмила Зикина, Бутуниттифоқ Ленин комсомоли лауреати Иосиф Кобзон, Бутуниттифоқ конкурси лауреати Нина Татьянченковаларнинг жозибадор ва ширадор овозлари, мазмундор ва илҳомбахш қўшиқлари томошабинларда катта қониқиш ҳосил этди. Шунингдек, уруш иштирокчиси, уста хонанда Юрий Дементьев, РСФСРда хизмат кўрсатган артист, саратовлик хушовоз йигит Леонид Смятанниковлар ижро этган қўшиқлар ҳам ўзбекистонлик санъат мухлисларининг олқишига сазовор бўлди. Дарвоқе, Леонид Смятанников Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист ҳамдир. У қорақалпоқча ва ўзбекча ашулалар ҳам айтади.

Саҳнага «Берёзка» ансамбли коллективи чиққанда бутун стадион гулдурос қарсакдан ларзага келди. Чиндан ҳам Россиянинг бепоён оқ қайинзори рақсга тушиб, стадионда Россия нафаси уфургандай туйилди. Уларнинг рақс санъатидаги маҳорати Иттифоқимиз халқларинигина эмас, дунё халқларини қойил қолдирган. Красноярск ўлкасининг Михаил Ходенко раҳбарлигидаги «Сибирь» ансамбли коллективи ҳам ҳар қандай машҳур ансамблдан қолишмайди. Бу сафар хореографик ансамблнинг ўйинчи қизлари ва йигитлари шахдам ҳамда шўх рақслари томошабинларда оташин бир иштиёқ уйғотди. Шопеннинг VI вальсига ўйнаган Ленинград опера ва балет театрининг балетчилари Гавриэлия Комлева ҳамда Сергей Векуловлар ҳам ўз санъатларини моҳирона намойиш этдилар.

Концерт давомида «ичак узилди» кулгилар ҳам бўлиб турди. Минг-минглаб томошабинларга кулгу улашганлар—аёллар қиёфасига моҳирлик билан кириб, ҳатто сўз оҳанги ва мимикасини ҳам жойига қўйган машҳур рус қизиқчилари Борис Владимиров, Вадим Тонков, Бутуниттифоқ конкурси лауреати, ёш қизиқчилардан Геннадий Хазановлардир.

Концерт конферансьелигини олиб борган Олег Милявский ва Альберт Кисаренковлар ҳам номерлар орасидаги лаҳзаларда томошабинларни зериктирмадилар.

Байрам концертининг ташкилий жиҳатини алоҳида уқдириб ўтмоқ лозим. Ҳар қайси номерга чиқувчи артистни «Чайка» машинасида олиб келиб, олиб кетилди.

Умуман, Ўзбекистонда РСФСР адабиёти ва санъати кунлари қатнашчиларининг санъатига бағишланган катта байрам концерти йиғилганлар қалбида умрбод ўчмас из қолдирди.

Муҳаббат ҲАМРОЕВА,
Тошкент театр ва рассомлик санъати институти талабаси.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИНИНГ ГДРДА БЎЛИШИ

ЙЕНА, (ТАСС). Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Бош секретари Э. Хонеккернинг таклифига биноан, ГДРда меҳмон бўлиб турган совет космонавтлари В. Ф. Биковский ва В. В. Аксенов «Карл Цейс Йена» халқ корхонасини бориб кўрдилар. Бу кун корхона коллективи учун шарафли кун эди. Бу корхона кўп зонали фотоаппаратларни яратиш соҳасидаги катта хизматлари учун Карл Маркс ордени билан мукофотланди.

В. Ф. Биковский ва В. В. Аксенов бу ерда бўлиб ўтган митингда сўзга чиқиб, шу шонли кунда совет «Союз-22» кемасида космик фазода учган вақтда тўхтовсиз ишлаб турган ажойиб аппаратларни яратган мастерлар орасида бўлиш — биз учун катта бахт, дедилар.

Совет космонавтлари митингдан кейин «Карл Цейс Йена» халқ корхонаси билан танишдилар.

Шундан кейин В. Ф. Биковский ва В. В. Аксенов гитлерчиларнинг собиқ Бухенвальд қамоқ лагерида бўлдилар. Улар бу ерда фашизм қурбонларининг хотирасини ҳурматлаб эсга олдилар.

* * *

БЕРЛИН, 16 октябрь. (ТАСС). ГДР пойтахти совет космонавтлари В. Ф. Биковский билан В. В. Аксеновни бугун самимий кузатиб қўйди.

«Союз-22» кемасининг экипажи мамлакат бўйлаб сафар қилди, Берлин, Лейпциг, Эрфурт, Йена, Цвиккау, Карл-Маркс-штадт ва Дрезден ишчилари ҳамда олимлари билан учрашди. Космонавтлар, жумладан, «Карл Цейс Йена» халқ корхонасида бўлдилар.

ГДР халқи совет космос қаҳрамонларини азиз меҳмонлардек самимий кутиб олди.

Берлин аэропортида В. Ф. Биковский билан В. В. Аксеновни ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари Э. Хонеккер, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, шаҳар меҳнаткашлари, жамоатчилик вакиллари, шунингдек СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимов кузатиб қолдилар.

ҲАМКОРЛИК ПЛАНИ АСОСИДА

БЕЛГРАД, 16 октябрь. (ТАСС). Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов бошчилигидаги ўзбек комсомоллари делегацияси Югославиядаги Македония республикасининг бош шаҳри — Скоплега келди. Ўрта Осиёдаги серқуёш совет республикаси ёшларининг вакиллари Македония Ёшлар союзи республика конференциясининг таклифига биноан бу ерда бир неча кун меҳмон бўлиб турадилар. Улар союзнинг жамоат ташкилотларига борадилар, Скопледаги Коммунистик ёшлар союзи марказий органларининг раҳбарлари билан учрашадилар ва музокаралар олиб борадилар, югославиялик дўстларига совет ёшларининг, ўз республикаси комсомол ташкилотининг режалари ва ишлари ҳақида гапириб берадилар.

Совет Ўзбекистони комсомолларининг Югославияга қилган визити СССР билан ЮСФР ва улар составига кирувчи республикалар ёшлар ташкилотлари ўртасидаги, Ўзбекистон ва Македония пойтахтлари йигит-қизлари ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш йўлида қўйилган янги қадамдир. Ўзбекистон ва Македония пойтахтлари бир неча йил муқаддам биродарлашган шаҳарлар бўлиб қолган эди.

ФАКТЛАРНИ НАЗАР-ПИСАНД ҚИЛМАЙ

«Фигаро» буржуа газетасини ўқийдиган парижликлар шу газетадан Совет телевидениеси В. Жискар Д' Эстэннинг суҳбатини «қаттиқ цензурадан ўтказганлигини» билиб жуда хайрон қолишди. Улар «Фигаро» газетаси ҳаёсизларча ва атайлаб ёлғонлаганлигини қаердан билишарди.

Аслида эса Совет телевидениеси Франция Президентининг суҳбатини сира қисқартирмай ва ўзгартирмай тўла-тўкис эшиттирганди.

«Фигаро» газетаси ТАССга ва совет марказий газеталарига ҳам даъво қилиб, уларни Президент жавобларининг тўла текстини босиб чиқармаганликда айбламоқда.

Ахир интервью, маълумки совет матбуоти учун эмас, балки француз телевидениеси учун берилган эди. Бу — биринчидан, иккинчидан эса шунга қарамай совет газеталари Президент нутқининг жуда батафсил ва объектив баёнини эълон қилдилар.

Ниҳоят, «Фигаро» газетасининг ўзи ўз Президенти жавобларининг тўла текстини босиб чиқариш у ёқда турсин, унинг сал-пал дурустроқ баёнини ҳам эълон қилмади. Газета бу ҳақда тўртинчи саҳифасидаги реклама эълонлари ўртасида босиб чиқарилган 45 сатрлик арзимас хабар билан чекланди, холос. «Аввал ўзингга боқ, сўнг ноғора қоқ», — деганлари шу бўлса керак.

Лекин бу маслаҳат нопок усуллар билан «катта сиёсат» яратишга уринаётган «Фигаро» газетасидаги антисоветчиларга сабоқ бўлармикин?.

С. ЛОСЕВ.
(ТАСС).

АМЕРИКАЛИКЛАР ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ТАРАФДОРИ

ВАШИНГТОН, 18 октябрь. (ТАСС). Америка пойтахтининг қоқ марказида Линкольн мемориали ёнида минг-минглаб кишилар баланд овоз билан «Қуролланиш пойгаси тўхтатилсин!», «Кишилар иш билан таъминлансин!» деб талаб қилдилар.

Бу кишилар «қуролсизланиш ва социал адолат учун» қитъа бўйлаб 31 январдаёқ Сан-Францискода бошланган бир неча ойлик юришнинг иштирокчиларидир. Улар мамлакатнинг ҳамма 50 штатидан пойтахтга келдилар.

Намойиш иштирокчилари Пентагон тўплаётган энг янги стратегик қуроллар келтирадиган ўлим рамзи— қора матони кўтариб олганлар. Америкада истиқомат қилувчи японлар делегацияси «Биз Хиросиманинг такрорланишини истамаймиз» деган сўзлар ёзилган плакатни кўтариб чиқдилар. Бу ерда тинчлик кабутари тасвирланган ва «Қурол билан тинчликка эмас, ақлга эришиш мумкин» деб ёзилган плакатлар ҳам бор эди.

ВЕНГРИЯ. Совет Иттифоқи заводларининг ўзаро ёрдами билан ишга туширилган «Раба» машинасозлик корхонаси бошқариш ниҳоятда қулай тракторлар ишлаб чиқармоқда. Суратда: янги тракторлар.

МТИ-ТАСС фотоси.

БИЗ КЕЛАЖАКДАГИ ЙИРИК ШАҲАРНИНГ АРХИТЕКТУРА ШАКЛИ СЕЗИЛИБ ТУРАДИГАН ЯНГИ ҚИЁФАДАГИ ТОШКЕНТНИ ҚЎРАМИЗ ДЕБ УМИД ҚИЛАМИЗ

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ШАҲРИ

Гўзал пойтахтимизнинг «СССР халқлари дўстлиги музейи»да бўлганмисиз? Бир бориб кўринг-а: исми-жисмига монанд кошоналигига тўла ишонч ҳосил қиласиз. Шундай кираверишда, чап томонда истиқболни — фарзандини авайлаб ушлаб олган Она ва уни алп қомати билан тўсиб, даҳшатли офатга рўбарў турган жасур кишини кўрасиз. Пастда ер қаърининг ёриги. Табиат стихиясига бардош берган азамат халқ тимсоли тасвирланган унда. Яна истиқболга юрамиз. Замонавий ва миллий архитектура ютуқлари уйғунлаштирилган доира шаклидаги бинога кирамиз.

Экспонатларни томоша қиламиз. Тошкентнинг революциягача бўлган тарихи. Ниҳояти олтмиш йил атрофида шунчалар ўзгариш бўлганлигига дафъатан ишонгинг келмайди. Японияддаги машҳур ношир Эйичи Токунага ёқасини ушлаб айтган сўзлари эсга келади: «Атиги эллик йил давомида сизлар ўз диёрингизни ,ўз ҳаётингизни мутлақо ўзгартириб, шу қадар чўққиларга кўтарилганлигингиз кишини ҳайратга солмайдими, ахир! Бундай сакрашга, ҳаётнинг ҳамма соҳаларида бундай муваффақиятларга социализм шароитидагина эришиш мумкин деб ўйлайман».

Тошкент ўз ёши жиҳатидан дунёдаги кўҳна шаҳарлар билан йил талашса-да, ҳақиқий ёшлигини Совет ҳокимияти даврида топди. Тарих саҳифаларига мурожаат қиламиз. 1870 йилда шаҳар думасининг бюджет комиссияси аъзоларидан бири «Шаҳарнинг Осиё қисмида бирорта ҳам фонар йўқ, кўчаларидан ўтиб бўлмайди, кўприклари аянчли аҳволда, касалхонаси йўқ. Умуман, шаҳарнинг бу қисми хўжалиги аҳволи ибтидоий даражададир».

Инқилобгача шаҳар саҳни 60 гектарни ташкил қилган бўлса, ҳозир 20 минг гектардан ҳам ошиб кетди. Революциягача чорак миллионга етар-етмас аҳолиси бўлса ,ҳозир «миллионер» шаҳарлар орасида етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди.

Буларнинг ҳаммаси буюк бунёдкорлик жамияти бўлган социализм шарофатидир. Бу жамиятнинг юқори поғонаси коммунизм жамиятида шаҳарнинг истиқболи яна ҳам порлоқ бўлишига аминмиз.

Музейни томоша қилиб юриб, беихтиёр бундан ўн йил аввалги воқеалар — зилзила воқеаси қандай тасвирланганлигини билишга ошиқдик. Солномачиларнинг ғайратшижоатига балли! Ҳамма воқеаларни қандай бўлса шундай тасвирлашибди. Ана, машҳур электр осма соати. Соат 5,23 минутда тақа-тақ тўхтаб қолган. 1966 йил 26 апрель тонготарида кучли зилзила Тошкент заминини ларзага келтирган эди. Вайрон бўлган уй-жойлар, шаҳарликлар кўчиб чиққан «палатка шаҳарчалар» — ҳаммаси ўша мудҳиш дамларни эслатиб турибди. Шундан буён ўн бир йил вақт ўтди. Шунча ўзгаришлар тарихан жуда қисқа муддатда юз берганига дафъатан ишонгинг келмайди.

Хаёл нотинч Ер куррасидаги воқеаларга етаклаб кетади. ЮНЕСКОнинг «Курьер» журнали яқинда ер юзидаги зилзилаларга бағишлаб махсус сон чиқарди. Унда ҳикоя қилинишича, сайёрамиз аҳолисининг икки миллиард нафари сейсмик жиҳатдан актив зоналарда яшайди. Унда бири-биридан даҳшатли рақамлар, фожиа тафсилотлари келтирилган. Ягона бир зилзила бутун мамлакатнинг бир йиллик миллий даромадидан кўпроқ зарар келтириши, уни иқтисодий жиҳатдан ривожланишини беш-ўн йил орқага судраши ҳеч гап эмаслиги таъкидланади. Фақат 1964 йилдан буён бўлаётган зилзилаларнинг ўзи 100 минглаб кишиларнинг ёстиғини қуритди, миллиард-миллиард доллар зарар келтирди.

1556 йилда Хитойнинг Шэньси вилоятида тарихда энг даҳшатли зилзила бўлган. Ушанда 820 минг аҳоли қирилганини тарихий манбалар қайд қилиб қўйган. 1963 йилда Югославиянинг Скопле шаҳрида юз берган офат ҳамманинг ёдида. 17 секунд ичида бу замонавий шаҳарнинг тўртдан уч қисми вайронага айланди. 1960 йилнинг 29 февралида Марокашнинг Агадир портида ниҳояти 15 секунд давом этган зилзила шаҳарни харобазорга айлантирди. 33 минг аҳолидан 10 минги ҳалок бўлди, 12 минг нафари майиб-мажруҳ бўлди. Шу йил 4 февралда Гватемалада юз берган офат-чи?! Маҳаллий вақт билан соат 3 дан 2 минут ўтганда ер ёрилиб, 22 минг кишини қаърига тортди, 75 минг киши жароҳатланди, бир миллиондан ортиқ аҳоли бошпанасиз қолди. Утган ойда Хитойда юз берган табиий офат даҳшатлари ҳам булардан кам бўлмади.

Худди шундай даҳшат тошкентликлар бошига ҳам тушган эди. Бир зумда икки миллион квадрат метр уй-жой яроқсиз ҳолга келиб қолганди. Ушанда зилзила тўлқинлари босилмасданоқ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ўртоқлар ва Иттифоқ ҳукумат комиссиясининг аъзолари Тошкентга етиб келишди. Уртоқ Л. И. Брежнев тошкентликларга ҳамдардлик изҳор этиб, асосий диққат-эътиборни амалга оширилиши зарур бўлган вазифаларга қаратди. Уша йили 28 апрелда Тошкентда бўлиб ўтган Узбекистон партия ташкилоти активи йиғилишида табиий офат оқибатларини бартараф этишнинг пухта ўйланган йўл-йўриқларини ўзининг мазмундор нутқида белгилаб берди. Ушанда Леонид Ильич икки йилдан кейин биз Тошкентни янги кўринишда, архитектура жиҳатидан тамоман янгиланган ҳолда кўрамиз, деб ишонч билдирган эди. Амалда шундай бўлди ҳам. Барча иттифоқчи республикалар ўз маблағлари ва бинокорлик материаллари билан ҳашарга келиб, Тошкентни қайта қуришда беғараз ёрдам бердилар. Тўрт йилдаёқ тўрт миллион квадрат метр уй-жой бунёд этилди. Жаҳон шаҳарсозлиги практикаси ҳали бундай суръатни кўрмаган эди!

Бир вақтлари Тошкентнинг ўн икки дарвазаси бўлган дейишади. Бугунги кунда мамлакатимиздаги қардош халқларнинг азму қарори билан Тошкентда 15 қардош республика номидаги маҳалла қарор топди. Ҳар бир республика бинокорлари ўзларининг миллий меъморчилик усулларини бу ерда кўз-кўз қилдилар.

Шаҳримизнинг Улуғ Ленин номи билан аталувчи асосий майдони архитектура безаги жиҳатидан ҳам, қурилишнинг бошқа жиҳатлари бўйича ҳам мамлакатимиздагина эмас, дунёдаги машҳур архитектура ансамбллари билан бемалол чирой талашади.

Партия ва ҳукуматимизнинг, барча қардош халқларнинг ғайрат-шижоати билан Тошкент қайта тикланибгина қолмай, янгидан барпо этилди. У бамисоли афсонавий самандар каби вайроналикдан янада ёшарган, аввалгига қараганда беқиёс баркамол бўлган шаҳарга айланди.

Пойтахтимизда Урта Осиёда биринчи метрополитен ишга тушадиган кунлар узоқ эмас. Кўркам архитектура ансамбллари, майдонлар, проспектлар, парклар, ҳиёбонлар, ёдгорликлар ва бошқа меъморчилик иншоотлари унинг ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

Қайта тикланган, ҳусн-жамоли очилган ва тўхтовсиз ўсиб бораётган Тошкент совет халқлари бузилмас дўстлигининг тимсоли, абадий муҳташам монумент бўлиб қолаверади.

А. НАБИХУЖАЕВ.

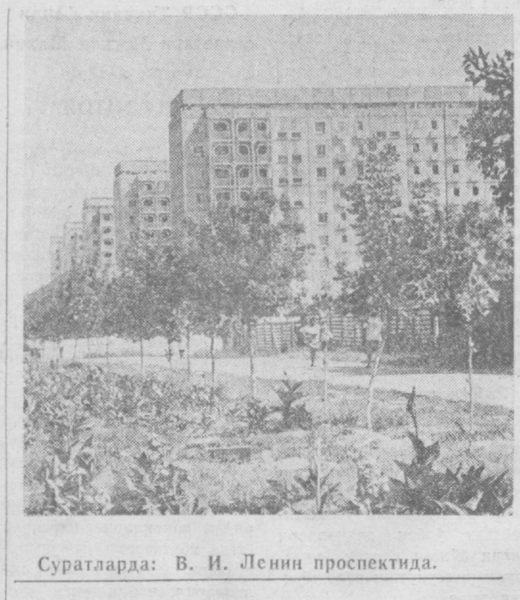

Суратларда: В. И. Ленин проспектида.

Беруний кўчаси кундан-кунга яшнамоқда.

Тошкент медицина институти бинолари комплекси жадал суръатлар билан қурилмоқда. Комплексда кўпгина биноларни қуриб бўлинди, тез орада яна бир неча даволаш корпуслари ишга туширилади.

«Жасорат» монументи олдида.

И. Глауберзон фотолари.

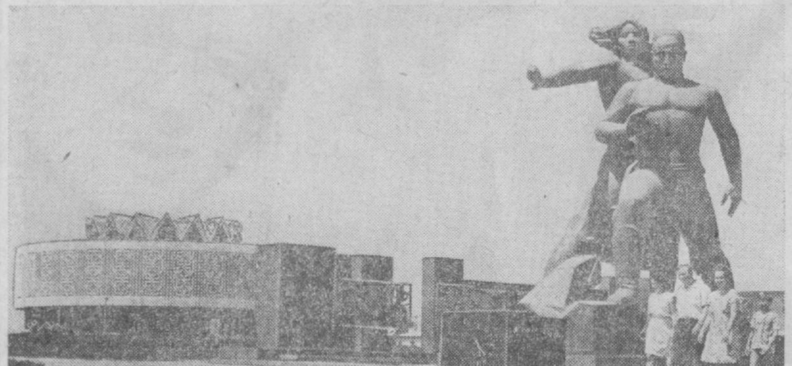

СЕРҚУЁШ ЎЛКА ЖИЛОСИ

Ўзбек халқи азалдан нафосат шайдоси. У кундалик турмушда ишлатиладиган ҳар қандай буюмни — кийим-кечак, идиш-товоқ, гилам, полос, сўзана, лаган, пичоқ, узук ва ҳакazoларни чиройли, бежирим қилиб ясашга ҳамма вақт алоҳида эътибор берган. Халқимизнинг юксак дид-фаросатига четдан келганлар ҳам қойил қолганлар.

Қадим замонларда одамлар пишитилган лойдан ҳар хил идишлар ясаб, уни ўтда қаттиқ қиздиришган ва тайёр бўлган маҳсулотни турли мақсадларда ишлатишган. Кейинчалик лойга шакл беришни осонлаштирадиган чарх, қолип сингари асбоблар пайдо бўлган.

Ўрта Осиёда сирли сопол ишлаб чиқариш тарихи анча қадим замонларга бориб тақалади. X—XII асрларда сирланган буюмлар ясаш ғоят юксак тараққиёт даражасига етган.

Бу даврдаги сопол идишлар шаклининг ихчамлиги, гулларининг кўркамлиги билан киши диққатини ўзига тортади. Хуллас ўрта аср кулолчилик техника ва технологияси, ишларнинг ташкил этилиши, хумдонларнинг конструктив шакли, қўлланилган зарурий асбоб-ускуналарнинг созлиги ва ҳоказолар жиҳатидан ўз даврига нисбатан камолат чўққисига чиққан эди. Айниқса Қува, Риштон, Ахсикат кулоллари ясаган буюмлар алоҳида диққатга сазовордир. Мазкур буюмларга қизил, яшил, қора ва бошқа рангдаги бўёқлар билан нафис нақшлар, ўсимлик ва турли жонзодларнинг тасвирлари моҳирона туширилган. Бу хилдаги кулолчилик архитектура, қурилишларда ҳам кенг миқёсда қўлланилган. Негаки, бундай кулолчиликда махсус пиширилган сирли чиннисимон плиткалар биноларнинг фақат кўрки-салобатини оширибгина қолмай балки биноларни чанг ва намгарчиликдан сақлаб, узоқ вақтлар туришлигини ҳам таъминлар эди. Масалан, мадраса, масжид, мақбара карвонсарой ва бошқа биноларнинг ички ташқи интерьер безакларидаги ранглар бир умрга ўчмас, мозаик бадиий кулолчилик асосида ишланган. Булар Ўрта Осиё шаҳарларига ўтмишда ва ҳозирда ўзига хос ҳусн бахш этиб келмоқда. Умуман бу кулолчилик ва керамикада доимий ишлатиладиган ранглар борасида гап кетганда шуни айтиш мумкинки, қадимги мусаввир (рассом)лар, уста кулоллар ва бинокорлар расм ва бошқа нарсалар учун керак бўлган рангларни фақат ўзлари турли хил моддалардан табиий усулда тайёрлаганлар.

Жумладан турли рангдаги кесакларни яхшилаб майдалаб, махсус элакдан ўтказилгандан сўнг унга ёпишқоқлик берувчи суюқлик (елим, дарахт елими, тухум оқи, асалари мўми ва бошқалар қўшиб бўёқ қилинган). Шунингдек, бўёқлар сунъий усуллар билан ҳам тайёрланган. Ўрта Осиё, хусусан Ўзбекистонда тайёрланган бундай турли рангдаги нафис ва нозик аъло сифат бўёқларга айни ўша замонларда чет мамлакатларда ҳам талаб катта бўлган. Ҳатто бу рангли елимли бўёқлар Хитой, Эрон, Туркия, Италия, Испания, Арабистон, Ҳиндистон каби кўпгина мамлакатларга мунтазам чиқариб турилган.

Ҳозирда Тошкент экспериментал амалий ижодий кулолчилик санъати комбинатида ишлаб чиқарилаётган бадиий сопол буюмлари ўзининг чидамлилиги, ташқи кўриниши, гулдорлиги, сифати жиҳатидан аввалгилардан сира қолишмайди, балки устунлик қилади. Бунга корхонада ишлаб чиқарилаётган бир қатор маҳсулот турларига Давлат сифат белгиси берилганлиги фикримизнинг далилидир. Ҳозирда комбинатда 70 дан ортиқ хилда керамика маҳсулотлари тайёрланмоқда. Бир қатор буюмлар чет элларга экспорт қилиб турилипти. Комбинат ишчилари ҳар йили ярим миллион сўмликдан ортиқ керамика маҳсулотларини ишлаб чиқармоқда.

Ҳ. ЗАЙНИДДИНОВ.

Спорт

МАВСУМ ОХИРЛАМОҚДА

Кузги футбол чемпионати ҳам охирламоқда. Яна тўрт турдан сўнг биринчилик байроғи туширилади. Пешқадам «Торпедо» навбатдаги турда Киев динамочиларидан 2:3 ҳисобида енгилган бўлсада, ҳамон жадвални бошқариб бормоқда.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
«Торпедо»	11	18-7	16
«Карпати»	11	17-13	13
«Динамо» (М)	11	11-8	13
ЦСКА	11	19-13	12
«Динамо» (Тб)	10	11-7	12
«Спартак»	11	13-12	11
«Локомотив»	11	11-11	11
«Зенит»	11	14-15	11
«Динамо» (К)	11	12-13	11
«Крилья Советов»	11	10-12	11
«Арарат»	11	12-14	10
«Черноморец»	11	10-17	10
«Днепр»	11	10-14	9
«Шахтёр»	10	6-6	8
«Динамо» (Мн)	11	8-12	8
«Заря»	11	7-15	6

ЭРТАГА ФИНИШ

Эртага «Социалистическая индустрия» газетаси соврини учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ велосипед пойгачиларининг бахсига якун ясалади. Саккизинчи босқичда, Наманган — Фарғона оралиғидаги 168 километрлик пойгада РСФСР иккинчи командаси яна яхши натижа кўрсатиб, команда ҳисобида пешқадамликни давом эттирмоқда. Шахсий ҳисобда ҳам куйбишевлик Александр Аверин олдинда бораяпти. Республикамиз вакиллари ўртасида Владимир Саенко 13 ўринни эгаллаб турибди. У учинчи мукофотли ўринда бораётган москвалик А. Матковскийга тўрт минутдан сал кўпроқ вақт ютқазмоқда. Саккиз босқичдан сўнг А. Матковскийнинг натижаси 26 соат 48 минут 06 секунд. В. Саенконинг вақти эса 26 соат 52 минут 34 секунд.

Бугун пойгачилар Қўқондан Ангренга қараб йўл олишади. Эртага сўнгги Ангрен — Тошкент босқичида баҳслашадилар.

ОТАХОНОВНИНГ МЕДАЛЛАРИ

Кейинги мусобақаларда ёш, қобилиятли гимнастикачи Тошкент Давлат университетининг студенти Отаулла Отахоновнинг номи ғолиблар қаторида тилга олинадиган бўлиб қолди. Пойтахтдаги «Ёшлик» спорт аренасида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун ўтказилган анъанавий мусобақада команда ғалабасига салмоқли ҳисса қўшган О. Отахонов кўпкурашнинг айрим турлари бўйича ўтказилган мусобақаларда яна муваффақият қозонди. У программанинг олти туридан тўрт турида биринчиликни эгаллади. Яна бир вакилимиз Юрий Свешников таяниб сакрашда ғолиб келди.

ТАЖРИБА УСТУН КЕЛДИ

Тошкент тўқимачилик комбинати спорт базасида қўл тўпи бўйича Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Фахрли мукофот учун ҳал қилувчи учрашувда мамлакат биринчилигининг олий лигасида қатнашаётган Свердловскнинг «Калининец» ва биринчи лига қатнашчиси бўлган Тошкентнинг «Текстилшчик» командалари учрашдилар. Ҳамшаҳарларимиз анча кучли ва тажрибали рақиблари билан тенгма-тенг курашишди. Фақат сўнгги минутларда меҳмонлар ташаббусни қўлга олиб, учрашувда 18:15 ҳисобида устун келишди ва мукофот эгаси бўлишди. «Текстилшчик» иккинчи бўлди. Кейинги ўринлар қуйидагича тақсимланди: Андижон, Тошкент, Душанба, Фрунзе, Чирчиқ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

«ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— Мультфильм. 10.45— Ҳужжатли фильмлар. 11.05 — И. С. Тургенев. «Чўл қирол Лири» (телеспектакль). 15.10 — Москва— Владивосток (ҳужжатли фильм, 3—4-сериялар). 16.10— А. С. Пушкин. «19 октябрь». 17.20 — Совет қонунчилигининг асослари. 17.50 — Сиз яратган боғ. 18.20— Жилолар. 18.50 —Комсомолнинг октябрь вахтаси. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм, 19.25— Концерт. 20.30 — Бадиий фильм. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Хоккей: «СПАРТАК» (Москва) — «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» (Москва).

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун кинофильмлар. 12.25 — Уйғун — лирик шоир. 13.00 — Кичик ўғилнинг кўчаси (бадиий фильм). 18.30 — Телефильм. 18.45 — Болалар учун спорт программаси. 19.15— Халқаро шарҳловчилар даврасида. 19.45 — «Ахборот». 20.00— Дўстлик байрами. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Концерт. 21.50 —Катталар учун мультфильм. 22.00 — «Вақт». (Москва). 22.30 — Пахтазор— мардлар майдони. 22.50 — Концерт.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ПРОГРАММА соат 18.30 да бошланади.

Театр

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА 19Х да Фақат ақл сотилмайди, 20Х да Тинмасин соз (19.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист ЭМИЛЬ КИО раҳбарлигида йирик иллюзион ревю гастроллари (19.30.)

Кино

19, 20 ОКТЯБРДА

Робин Гуднинг камон ёйлари — «ҚОЗОҒИСТОН», «КУКЧА», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), С. РАҲИМОВ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Трин-трава — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Табор кўкка интилади — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Раиснинг ўғли — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

1-«УЗСЕЛЬСПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 125-ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯ КОЛОННАСИГА

янги теплица комплекси қурилишида ишлаш учун слесарь-монтажчилар, ғишт терувчилар, бетончилар, сувоқчилар, бўёқчилар, электр пайвандчилар, дурадгорлар, ёрдамчи ишчилар

ҚЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай, иш кўчма характерда бўлганлиги учун 20 процент қўшимча ҳақ тўланади.

ЯНГИ ТЕПЛИЦА КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛИШИ КАЛИНИН РАЙОН ТЕРРИТОРИЯСИДА, 39-АВТОБАЗА ҚАРШИСИДА ЖОЙЛАШГАН (15, 37, 45, 52-автобусларнинг «Қуйлик» массиви бекати).

«АЛМАЛИКСВИНЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИГА.

бўлимларга ва линияларга инженерлар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, 3—5 разрядли пардозловчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Олмалиқ шаҳри, Комсомольская кўчаси, 6-уй.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—13415. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64633. В—2669.